

## Vrtnarjev koledar – januar

Na vrata je potrkalo novo leto in čeprav januarja narava še počiva, pa nestrpno vsi čakamo krajših dni, z več toplote in svetlobe, ko se bo pričela tudi nova vegetacijska doba.

Ta čas pa lahko izkoristimo za načrtovanje vseh potrebnih nakupov in opravil v prihajajočih mesecih. Za začetek lahko pripravimo nov kolobar sajenja in vrstenja vrtnin na zelenjavnem vrtu. Glede na seznam vrtnin izdelamo seznam semen, ki jih moramo kupiti. Pred tem pa pregledamo semena, ki so nam ostala iz preteklega leta in opravimo preizkus kaljivosti. Na nizek kavni krožnik položimo vpojni papir in nanj naštejemo 100 semen. Krožnik postavimo na svetlo polico in oskrbujemo na sobni temperaturi ter redno vlažimo. Po 7 – 10 dnevih preštejemo vzkliła semena; število nam pove % kaljivosti. Če je le ta višji od 55 %, je seme še ustrezno za uporabo.

V shrambi redno pregledujemo skladiščeno zelenjavo in sadje ter zračimo prostor. Pri manjši količini krompirja odstranimo klice ročno, pri večjih količinah pa uporabimo sredstvo za preprečevanje kalitve.

Tudi na zelenjavnem vrtu še lahko vztraja kakšna trpežna zelenjava, kot npr. listni in glavhati ohrovt, brstični ohrovt, por. V plastenjaku ali pod zaščitnimi koprenami pa najdemo še radič in motovilec. Januarja še ne sejemo na prosto, saj je zemlja še po navadi globoko zmrznjena in pokrita s snežno odejo.

Januarja se posvetimo lončnicam, ki v tem času tudi počivajo. Predvsem moramo skrbeti za njihovo redno zalivanje in dobro zdravstveno stanje. Relativna zračna vlaga v stanovanjih je v času kurilne sezone nizka, zato listni robovi rumenijo, pojavijo se listne uši. Zelo pogosta je volnata ali vatasta uš, pri kateri na listih ali v pazduhah listov najprej opazite vati podobne zapredke. Škodljivcu prija vlaga in toplota. Zatrema jo z uporabo naravnih piretrinov z dodatkom olja.

V tem času nas razveseljujejo božične zvezde, ki jih moramo vzgajati na sobni temperaturi in redno zalivati, med enim in drugim zalivanjem je priporočljivo substrat izsušiti. Božične zvezde so lepe zaradi svojih intenzivno obarvanih ovršnih listov. Ostale sezonske lončnice niso tako občutljive glede temperature; ciklamam, amarilisu in trobenticam ustrezajo nekoliko hladnejši prostori. Če se bomo z oskrbo sezonskih cvetočih lončnic potrudili, nam bodo v veselje kar nekaj časa, zato je priporočljivo, da rastline 1 x tedensko dognojemo. Naj ostaja sobota dan za dognojevanje, kjer postani vodi dodamo gnojilo za cvet.

Ob suhi zimi, brez snega, ne smemo pozabiti na iglavce in zimzelenke, ki preko listov ali iglic izgubljajo vodo. V primeru, da je teden brez padavin, vsaki posamezni rastlini namenimo v najtoplejšem delu dneva 10 – 20 l vode. Večja, stebrasta drevesa je priporočljivo povezati z vrvico, da sneg krošnje ne razpre in zlomi. Še posebej nevaren za drevesa je težak, moker sneg, zato je ob takšnih razmerah priporočljivo tresenje snega z dreves. Če so drevesa nizka in majhna, lahko to storimo kar z roko, sicer pa uporabimo lesene ali plastične grablje in pri tem pazimo, da ne poškodujemo drevesa.

Čeprav se vreme spreminja in je že nekaj let, vsaj prvi del januarja brez snežne odeje in izrazito nizkih temperatur, si privoščimo počitek brez slabe vesti. Lahko pa začnemo z obrezovanjem trte in sadnega drevja; vendar če nimamo večjih površin, delo odložimo na kasnejše mesece.

Za dodatne vitamine v prehrani, za pripravo različnih smutijev ali zgolj za dekoracije jedi, na okenske police v odvečne kartonaste škatle za jajca posejemo zelenjavo, ki jo uporabljamo kot mikrozelenje. Od setve in do uporabe obarvanih kličnih listov ajde, vrtna kreše, redkvice, brokolija, graha poteče od

5 – 10 dni. Tudi te nežne, drobne rastlinice vsebujejo nekatere zelo pomembne elemente. Morda pa je to ideja za popestritev dolgih zimskih dni.

Romana Špes, mag. kmetijstva